

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

7 oktober 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de organisatie of subsidiëring van leerlingenvervoer door de Franse Gemeenschap op Vlaams grondgebied
Met redenen omklede motie

Interpellatie van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het kleuteronderwijs voor kinderen uit binnenschippers-, zigeuners-, kermis-, en circusgezinnen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 7 oktober 1997

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.37 uur.*

Interpellatie van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de organisatie of subsidiëring van leerlingenvervoer door de Franse Gemeenschap op Vlaams grondgebied

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Overmeire tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de organisatie of subsidiëring van leerlingenvervoer door de Franse Gemeenschap op Vlaams grondgebied.

De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, mijn interpellatie gaat over de organisatie of subsidiëring van leerlingenvervoer door de Franse Gemeenschap op Vlaams grondgebied. Ik zal het dus niet hebben over het faciliteitenonderwijs in Ronse. Dat laatste onderwerp zal het voorwerp uitmaken van een andere interpellatie. Voor alle duidelijkheid wil ik erop wijzen dat deze interpellatie ook niet gaat over de vrijheid van de Vlamingen om in Wallonië onderwijs te volgen.

Ik heb voor deze interpellatie een reeks antwoorden van u en uw diensten op vragen die in dit parlement werden gesteld, naast mekaar gelegd. Op 24 januari 1996 stelde ik over dit thema een actuele vraag aan minister Van den Bossche. In zijn antwoord bevestigde de minister het bestaan van een onwettige toestand, en kondigde hij een gesprek aan met de heer Lebrun, minister van de Franse Gemeenschap, en mevrouw Onkelinx, minister-president van de Franse Gemeenschap. De minis-

ter zei bovendien : 'Wanneer deze ontmoeting niet zou kunnen plaatsvinden, denk ik dat de gepaste juridische stappen dienen te worden gezet.' Toen heb ik met dat antwoord genoeg genomen, ervan uitgaande dat de minister het nodige zou doen.

Op een schriftelijke vraag over dezelfde problematiek van 4 oktober 1996 van Vlaams volksvertegenwoordiger Huybrechts gaf minister Van den Bossche een ontwijkend antwoord. Hij zei dat geen enkele bepaling verbiedt dat leerlingen uit een Vlaamse gemeente in Wallonië Franstalig onderwijs volgen. Op de vraag over het leerlingenvervoer gaf de minister geen antwoord.

In zijn antwoord op een schriftelijke vraag van 19 december 1996 van Vlaams volksvertegenwoordiger Van Nieuwenhuysen over een gelijkaardige situatie in Meise, antwoordde de minister : 'De organisatie of subsidiëring van leerlingenvervoer door de Franse Gemeenschap in Vlaanderen is een schending van het grondwettelijke territorialiteitsprincipe.' U nodigde daarop de volksvertegenwoordiging uit om meer informatie te geven, opdat 'de nodige initiatieven kunnen worden genomen.'

Mijnheer de minister, met dat antwoord was ik natuurlijk zeer tevreden. Dat belet echter niet dat u al in januari 1996 over erg precieze informatie over de toestand in Ronse beschikte. In uw antwoord hebt u toen immers gezegd dat u daarover een gesprek hebt gehad met de burgemeester van Ronse en met de directeur van een plaatselijke school. Zij hebben u toen gezegd dat er in Ronse dagelijks vijf of zes schoolbussen leerlingen komen ophalen om in Wallonië Franstalig onderwijs te volgen. Deze schoolbussen worden uitgestuurd door officiële en vrije scholen, vooral uit Ellezelles en Frasnes.

Deze problematiek kwam opnieuw ter sprake tijdens een debat dat midden juni in Ronse werd gehouden. In een verslag over dit debat schrijft het

Van Overmeire

weekblad 't Pallieterke in haar editie van 25 juni 1997 : 'Bovendien worden dagelijks vanuit Ronse zowat 150 kinderen opgehaald om Franstalig onderwijs te volgen op een basisschool in Wallonië. Frans De Ruyck, gemeenteraadslid en ere-voorzitter van het Davidsfonds, noemde dit zonder meer middeleeuwse toestanden. Het is bovendien totaal onwettelijk. De Ruyck voegde eraan toe dat hij het onderwerp eens had aangekaart bij Vlaams minister van Onderwijs Van den Bossche. Die had hem volmondig gelijk gegeven, maar met het hem eigen cynisme erbij gezegd : 'Ge gaat daar toch geen oorlog voor beginnen zeker ?'

Mijnheer de minister, bijna twee jaar geleden heb ik u over dit onderwerp een actuele vraag gesteld. U hebt toen gezegd dat u daarover gesprekken zou voeren en dat u juridische stappen zou zetten. Ongeveer een jaar geleden heeft volksvertegenwoordiger Huybrechts u aan deze zaak herinnerd. De heer Van Nieuwenhuysen heeft u een gelijkaardige toestand in Vlaams-Brabant onder de aandacht gebracht.

Met deze interpellatie wil ik u vragen om een stand van zaken te schetsen. Vonden er in de loop van 1996 gesprekken plaats met de heer Lebrun of mevrouw Onkelinx ? Hebben die gesprekken resultaten opgeleverd ? Indien er geen gesprek mogelijk was, welke juridische stappen zijn er dan gezet ? Wat is de stand van zaken van dit dossier ?

De voorzitter : De heer De Loor heeft het woord.

De heer Herman De Loor : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben van oordeel dat aan deze toestand zo vlug mogelijk een einde moet komen. Deze toestand sleept reeds een tweetal jaren aan.

Volgens de informatie waarover ik beschik, gaat het niet om vijf of zes bussen waarmee men van deur tot deur leerlingen ronselt, maar over een twaalfstal bussen. Het gaat inderdaad over Waalse scholen. De drie netten zijn hierbij betrokken : de vrije, de gemeentelijke zowel als de gemeenschapscholen. Het aantal leerlingen dat dagelijks wordt opgehaald, zou schommelen tussen 250 en 300. Daarbij kan worden opgemerkt dat het vooral gaat om kinderen uit kansarme milieus. Er zijn daaronder heel wat migrantenkinderen.

De bevoegde instanties van Ronse hebben hier reeds een hele reeks klachten over ingediend, onder meer bij het parket van Oudenaarde. Maar

tot vandaag heeft dat niet tot resultaten geleid. Dat komt de kinderen zeker niet ten goede. In Wallonië horen ze immers enkel Frans spreken. Als ze in Ronse les zouden volgen, dan zouden ze – als ik me niet vergis – vanaf het derde leerjaar vier uren Nederlands krijgen, en vanaf het vijfde leerjaar acht uren. Omdat ze deze Nederlandstalige opleiding niet krijgen, zal de achterstelling van deze kinderen nog groter worden. Ik wil eraan herinneren dat veel van deze kinderen tot de groep der kansarmen behoren.

Evenals de heer Van Overmeire dring ik er dan ook op aan dat de bevoegde instanties optreden. Aan deze toestand moet een einde komen. De wettelijkheid moet in ere worden hersteld.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Aangezien er geen overleg met de bevoegde ministers heeft plaatsgevonden, hebben we een juridisch onderzoek bevolen. Vooreerst werd onderzocht of de uitweg van de machtigingen voor een oplossing kan zorgen. De wet van 26 april 1962 betreffende het gemeenschappelijk vervoer van de leerlingen van de onderwijsinrichtingen vormt in Vlaanderen nog steeds het wettelijk kader voor leerlingenvervoer buiten de zones.

De minister van Vervoer verleent al dan niet een machtiging, na advies van de commissie voor Leerlingenvervoer en van de minister van Onderwijs. De minister van Vervoer verleent een machtiging na een onderzoek van het nut en de opportuniteit vanuit het oogpunt der coördinatie van de vervoermiddelen. De wet voorziet in weigeringsgronden als het tarief verschilt van het NMVB-tarief enerzijds, en als het traject reeds voldoende wordt bediend anderzijds.

Tot dusver werd door de commissie voor Leerlingenvervoer geen advies gegeven over Waalse ophaaldiensten op Vlaams grondgebied. De voorzitter van de adviescommissie voor Leerlingenvervoer zegt dat de aanvragen, ook als die uit een ander gewest komen, de procedure tot machtiging moeten volgen. De commissie onderzoekt op dit ogenblik of een negatief advies kan worden gegeven aan de minister van Vervoer.

De uitgangssituatie van dit negatief advies zou dan zijn gebaseerd op het feit dat de leerlingen die momenteel naar scholen van de Franse Gemeenschap worden vervoerd, hetzelfde aanbod kunnen vinden in de Vlaamse Gemeenschap, dus dichter

Van den Bossche

bij hun woning. De integratie van het taalgebied was overigens het doel van de taalwet over het onderwijs. De directeur van het bevoegde departement van het Waals Gewest, de heer Walgraffe, liet de commissie verstaan een negatief advies op die basis verantwoord te vinden.

Tot op heden beschikken diegenen die leerlingen komen ophalen te Ronse, nog niet over de vereiste vergunningen. Men pleegt derhalve inbreuk op de wet van 26 april 1962. Of een machtiging kan worden afgeleverd, wordt op dit ogenblik onderzocht en wordt uiteindelijk niet door mij, maar door de minister van Verkeer bekrachtigd.

Indien er zonder machtiging wordt gereden, zijn er op basis van de wet van 30 december 1946 betreffende het bezoldigd vervoer van personen over de weg met autobussen en met autocars, twee wettelijke mogelijkheden weggelegd. Ten eerste kan op basis van artikel 31 proces-verbaal worden opgesteld door politie of rijkswacht. Er kan zelfs worden overgegaan tot inbeslagname van het voertuig. Ten tweede bepaalt artikel 31bis dat een overtreding aanleiding kan geven tot een geldboete van tienduizend frank per overtreding met inning ter plaatse. Deze vaststellingen gebeuren dus door politie of rijkswacht. Als ik cynisch zou zijn, zou ik zeggen dat ik daar geen bevoegdheid voor heb.

Een tweede element in dit dossier is de vraag of het territorialiteitsbeginsel al dan niet wordt geschonden. Als de gemeenschap, het gewest, de Cocof of de gemeente vervoer organiseert of subsidieert in het Vlaams of Waals landsgedeelte, dan pleegt ze inbreuk op het territorialiteitsbeginsel. De Cocof heeft in haar decreten geen uitgebreide bevoegdheid *ratione loci* dan de grondwet haar toekent. Zij kan dus geen leerlingenvervoer op Vlaams grondgebied inrichten of subsidiëren. De gemeente die leerlingenvervoer als openbare dienst inricht, oefent een *accessorium* van de gemeenschapsbevoegdheid uit op het territorium van een andere gemeenschap. Gemeenteraadsbesluiten die in ritten voorzien op het grondgebied van anderstalige gemeenten, zijn dus juridisch aanvechtbaar. De bewijslast bij overtredingen zal echter moeilijk te achterhalen zijn.

Zoals ik hier al eerder zei, zijn privé-initiatieven nauw verbonden met de keuzevrijheid van de ouders. Dit is een essentieel bestanddeel van de grondwettelijke onderwijsvrijheid om de gepaste school voor hun kinderen te kiezen. Deze initiatieven kunnen dus niet worden verboden. Uit de

opvolging van het dossier blijkt dat de ophaaldiensten in Ronse vooral door privé-VZW's worden georganiseerd. Het territorialiteitsbeginsel speelt hier dus niet. Via een eventueel gesprek met mevrouw Onkelinx of met de heer Lebrun kan enkel worden aangestuurd op een maximaal respecteren van het territorialiteitsbeginsel. De privé-initiatieven blijven in een dergelijk gesprek totaal buiten schot, aangezien zij niet onderworpen zijn aan het territorialiteitsprincipe.

Uit deze uiteenzetting blijkt dat we moeten afwachten wat het aan de gang zijnde onderzoek oplevert, vooraleer verdere stappen kunnen worden gezet. Na dat onderzoek zal door de minister van Verkeer een beslissing moeten worden genomen en pas dan kan ik overwegen of verdere acties nodig zijn en of een eventueel gesprek met mijn collega's Onkelinx en Lebrun gewenst is.

Mijnheer de voorzitter, tot zover de juridisch-technische samenvatting van een zeer ingewikkelde toestand die zich inderdaad al een hele tijd manifesteert.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, ik wens in de eerste plaats te zeggen zeer blij te zijn met het feit dat de heer De Loor zich bij mijn vraag heeft aangesloten. We zullen hem straks uitnodigen om samen met ons een motie te ondertekenen.

Wat het antwoord van de minister betreft, heb ik toch de indruk dat dit de omgekeerde wereld is. Meer dan twee jaren geleden werd u de overtreding gesignaleerd dat in Ronse aan leerlingenvervoer werd gedaan door mensen die daarvoor niet over de nodige vergunningen beschikten. Als antwoord schetst u de diverse mogelijkheden om die situatie te regulariseren.

Uw belangrijkste denkpiste daarbij is – als ik u goed heb begrepen – dat die situatie misschien wel kan worden geregulariseerd. Al meer dan twee jaar geleden werd u dus een overtreding gemeld, werd klacht ingediend en werd herhaaldelijk – zowel vanuit dit huis als door de burgemeester van Ronse en andere instanties – aangedrongen op een toepassing van de wet. Wat u nu komt vertellen, is dan ook niet bijzonder sterk. U zegt enkel dat u zult bekijken hoe die inbreuk kan worden geregulariseerd. Als er sprake is van een inbreuk, dan moet u de wet laten toepassen. De Vlaamse

Van Overmeire

regering beschikt hiervoor over voldoende middelen.

Ik kan me niet voorstellen dat iemand zonder vergunningen twee jaar lang leerlingenvervoer kan organiseren vanuit Vlaanderen naar Wallonië. In dat geval zou men veel sneller optreden. Ik denk niet dat u mij dat twee jaar lang zou laten doen om dan te zeggen dat u deze situatie zou regulariseren.

Het territorialiteitsbeginsel is inderdaad niet van toepassing op de privé-VZW's. Mijn vraag is of u hebt nagegaan of die privé-VZW's subsidiëring ontvangen van de Franse Gemeenschap. Dan is het principe immers wel van toepassing.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Voor zover we konden nagaan, is er geen rechtstreekse of onrechtstreekse subsidiëring. Ik benadruk wel : voor zover we konden nagaan. We beschikken natuurlijk alleen maar over de officiële documenten van een VZW. Ik heb niet het recht te vragen mij de hele boekhouding over te maken. Ik denk echter niet dat er sprake is van subsidiëring, gelet op het bedrag dat sommige ouders moeten betalen voor het vervoer.

De heer Kris van Dijck : We hoorden daarnet in het betoog van de heer De Loor dat het vooral over kansarme gezinnen gaat. Blijkbaar betalen de ouders dan toch flink bij voor dat leerlingenvervoer. Ieder kiest zijn prioriteiten natuurlijk.

Minister Luc Van den Bossche : Ik geef de inlichtingen waarover we beschikken. Ik beschik niet over gegevens over het soort gezinnen.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de minister, ik heb dus begrepen dat u streeft naar een regularisatie van een onwettige toestand die op dit moment al twee jaar bestaat.

Minister Luc Van den Bossche : Ik heb de indruk dat u mij begrepen hebt zoals u mij wilt begrijpen.

De heer Karim Van Overmeire : Is dat niet uw belangrijkste gedachtegang ?

Minister Luc Van den Bossche : Dat is wat u hebt verstaan, maar daar ben ik niet verantwoordelijk voor.

De heer Karim Van Overmeire : Ik denk dat ik u begrepen heb, mijnheer de minister.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Van Overmeire en Van Hauthem werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het kleuteronderwijs voor kinderen uit binnenschippers-, zigeuners-, kermis-, en circusgezinnen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Vanderpoorten tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het kleuteronderwijs voor kinderen uit binnenschippers-, zigeuners-, kermis-, en circusgezinnen.

Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn interpellatie is vooral ingegeven door de situatie van de kleuters van binnenschippersgezinnen. Over de andere categorie van kinderen wil ik aansluitend een vraag stellen. De grond van de zaak gaat echter over de binnenschippersgezinnen.

Momenteel zijn er in België ongeveer 1.400 binnenschippersgezinnen. Ze verblijven meestal slechts voor een korte tijd op één en dezelfde plaats. De verblijfplaatsen wisselen voortdurend. Voor de kleuters van deze gezinnen zijn er in Vlaanderen twee ligplaatskleuterklassen. Dat zijn De Boei in Gent en De Schroef in Antwerpen. In 1992 werden zij als onderwijsprojecten erkend

Vanderpoorten

door de Vlaamse minister van Onderwijs en verenigd binnen het Vlaams Netwerk voor Onderwijs aan Varende Kleuters.

In België zijn er in totaal drie ligplaatskleuterklassen. Er is er ook nog één in Luik. In Nederland zijn er zeven, in Frankrijk is er ééntje en in Duitsland zijn er ook enkele. Ze passen in een Europees netwerk en onderhouden als dusdanig ook contacten met elkaar.

Ligplaatskleuterklassen verschaffen onderwijs op maat, zoals u wel kunt vermoeden. Ze houden rekening met de specifieke levenswijze van de binnenschipperskinderen en met de individuele verschillen in de ontwikkeling van de kinderen. Er werd onder meer een leerlingenvolgsysteem ontwikkeld. De kleuters gaan zo veel mogelijk naar school als het schip in de haven ligt. Parallel daarmee krijgen ze educatieve materialen, boeken en spelen mee om aan boord te gebruiken tijdens het varen. De ouders krijgen van de leerkrachten ondersteuning en begeleiding, wat noodzakelijk blijkt te zijn, want het gaat niet zelden om laaggeschoolden. Die begeleiding is ook niet altijd eenvoudig, want onder andere de moeder heeft vaak een bijkomende taak als matroos op het schip. De tijd die ze daadwerkelijk aan het kind kan besteden, is hierdoor beperkt.

Dit alles betekent een belangrijke vooruitgang voor de kinderen ten aanzien van vroeger. In het verleden bleken ze al een aanzienlijke achterstand te hebben op taalkundig, motorisch en sociaal vlak als ze op zesjarige leeftijd leerplichtig werden. Dat had grotendeels te maken met het isolement waarin ze op het schip leven en de leefomstandigheden van de binnenschippers in het algemeen. Vanwege de beperkte behuizing is het schipperskind in zijn motorische ontwikkeling vaak belemmerd. Op sociaal en intellectueel vlak leeft het veel meer geïsoleerd dan zijn leeftijdsgenoten.

Door deze laatste constatering hebben een aantal scholen zich ingespannen om kinderen tussen drie en zes jaar te kunnen inschrijven in hun internaten. Schoolmoeheid treedt nu al veelvuldig op door het langdurige internaatsverblijf tussen zes en achttien jaar. De gevolgen hiervan zijn weinig motivatie, magere schoolresultaten en een laag aspiratieniveau. Bijna geen enkel schipperskind stroomt door naar het hoger onderwijs. Internaat vanaf drie jaar kan misschien een oplossing lijken, maar in de praktijk is het zeker niet aangewezen.

Naast de psycho-affectieve bezwaren tegen internaat vanaf drie jaar voor dergelijke kinderen, blijken de kosten van het schoolgaan op die manier veel hoger te liggen voor de gemeenschap. De werkings- en personeelskosten zijn voor internaten en walscholen ongeveer gelijklopend. Men mag echter niet uit het oog verliezen dat schippers twee derde van het kostgeld voor internaten voor hun leerplichtige kinderen terugbetaald krijgen door de overheid. Het gaat over een aanzienlijk bedrag dat met de formule van de ligplaatsklassen kan worden bespaard. De twee Vlaamse ligplaatsklassen hebben geen vaste structuur. Ze blijven jaar na jaar afhankelijk van de verlenging van hun project. Heel deze problematiek is overigens ook eigen aan de kinderen van kermis- en circusgezinnen.

Heeft de minister plannen om in de nabije toekomst een meer structurele oplossing voor de ligplaatskleuterklassen in Vlaanderen uit te werken? Vindt de minister het verantwoord dat internaten acties ondernemen om kleuters in te schrijven? Kan een vergelijkbaar initiatief zoals de ligplaatskleuterklassen niet worden gestimuleerd ten behoeve van zigeunerkinderen en kinderen van kermis- en circusgezinnen?

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche : Dit is een uitermate boeiend onderwerp. Schipperskleuters in het normale onderwijssysteem proberen op te vangen, zonder plaatsing buiten het gezin, is in het verleden totaal onmogelijk gebleken. Dit werd geïllustreerd door het feit dat er quasi geen kinderen terug te vinden waren in het normale kleuteronderwijs. De reden daarvoor was dat ze meestal maar enkele dagen komen. Het niveau van die kinderen verschilde zeer sterk. De reizende levenswijze van de schipperskleuter en de daaraan verbonden typische sociaal-affectieve ontwikkeling maakt dat zelfs zorgverbredende projecten die in het kleuteronderwijs lopen volkomen ontoereikend zijn voor deze kinderen.

Juist daarom heb ik in 1992 de bestaande ligplaatskleuterklassen verenigd binnen het Vlaams Netwerk voor Onderwijs aan Varende Kleuters. Ik heb als eerste aan dit experiment een subsidie toegekend uit de onderwijsbegroting. De Boei in Gent en De Schroef in Antwerpen werken sindsdien nauw samen met de derde Belgische ligplaats, Het Anker in Luik. Terecht vernoemde u ook de Europese samenwerking, met zeven Nederlandse en één Franse ligplaatsschool. Deze samenwerking uit zich trouwens in het meegeven van bepaalde documen-

Van den Bossche

ten. Hierdoor kan het ontwikkelingsniveau van de kleuter onmiddellijk als dusdanig worden geïdentificeerd wanneer hij zich aanbiedt in een van die ligplaatskleuterklassen. Het overkoepelende overleg is trouwens op Europees niveau georganiseerd in de European Federation for the Education of the Occupational Travellers. In het kader van het onderwijsvoorrangsbeleid voor Onderwijs aan Varende Kleuters krijgen zowel de v.z.w. De Boei als de v.z.w. De Schroef een financiële tegemoetkoming voor werkingskosten en coördinatie.

Bovendien beschikt het Netwerk van Onderwijs aan Varende Kleuters ook over een terbeschikkinggestelde kleuterleidster voor de coördinatie. De Boei in Gent kan rekenen op een terbeschikkinggestelde kleuterleidster en een gesubsidieerde contractueel. In De Schroef in Antwerpen heeft men ten slotte een terbeschikkinggestelde kleuterleidster en een kleuterleidster met loonsubsidie in tijdelijke opdracht. Met deze financiële steun en de personeelsomkadering wordt het mogelijk een project uit te bouwen met als doel een concept dat aan schipperskinderen een degelijk en aangepast kleuteronderwijs moet aanbieden.

Tijdens het schooljaar 1996-1997 werden in de v.z.w. De Boei 52 schipperskleuters ingeschreven, in de v.z.w. De Schroef waren het er 104.

Op dit ogenblik wordt de huidige werking geëvalueerd met het oog op mogelijke structurele maatregelen. Dit betekent echter niet dat er een structurele oplossing is. De moeilijkheid blijft een permanente en passende oplossing te vinden voor een steeds wisselende situatie en de periodieke aan- en afwezigheid van de kleuters in de ligplaatsklassen. Zo waren tijdens het schooljaar 1995-1996 de 43 in De Schroef ingeschreven kleuters, geboren in 1990, gemiddeld 13,5 dagen aanwezig. In de ligplaatsklassen worden kleuters bovendien heel het jaar ingeschreven. Door hun trekkende levenswijze is het voor de ouders onmogelijk hun kind alleen op de vooropgestelde tijdstippen in te schrijven. Er zijn dus een aantal problemen die binnen de vigerende regelgeving om een creatieve oplossing vragen. Wellicht moet een oplossing worden gezocht in het kader van hoofdstuk XI, "Tijdelijke projecten", van het decreet basisonderwijs.

U vraagt of ik het verantwoord vind dat internaten acties ondernemen om kleuters in te schrijven. Welnu, uit mijn opgevraagde informatie, die gezien het korte tijdsbestek nog niet werd geverifieerd, blijkt dat in totaal 41 schipperskleuters zijn inge-

schreven in 6 internaten van het Gemeenschapsonderwijs en in 2 vrije internaten met schipperskinderen. In het lager onderwijs van de gemeenschapsondernaten zijn 346 schipperskinderen ingeschreven, in het secundair onderwijs 195. Het lijkt me plausibel dat schipperskleuters in internaten worden ingeschreven wanneer oudere broers of zussen in datzelfde internaat verblijven. Zo zijn er een aantal gevallen bekend van vijfjarige kleuters die omwille van de subsidiëring voortijdig worden ingeschreven in het eerste leerjaar.

Schipperskinderen in het basisonderwijs tellen als anderhalf kind bij de berekening van het lestijdenpakket in de scholen van de internaten. Voor kinderen in het leerplichtonderwijs krijgen schippersouders van de overheid twee derde van het kostgeld voor het internaat terugbetaald. Dit is dus een stimulans om een vijfjarig kind in het eerste leerjaar in te schrijven en het dan op internaat te plaatsen. Deze terugbetaling geldt echter niet voor kleuters omdat ze niet leerplichtig zijn. We weten echter dat sommige internaten kleuters inschrijven in het lager onderwijs om zo terugbetaling van de overheid te bekomen. Het betreft echter een niet-legale praktijk die ik onmogelijk kan steunen.

Aan de ligplaatskleuterscholen zijn geen internaten verbonden. Ze bieden dagonderwijs aan en zijn gevestigd in de nabijheid van belangrijke aanlegplaatsen voor binnenschepen. Dit is een betere oplossing voor de kleuters. Het lijkt me verantwoord dat voor schipperskleuters, zoals overigens voor alle kleuters, vanuit pedagogische overwegingen de relatie met hun ouders en familieleden continuïteit kent. Niet alleen op ontwikkelingspsychologisch maar ook op sociaal-affectief gebied, biedt de vertrouwde omgeving de kleuter een onmiskenbare voedingsbodem. Elke pedagoog zal het met me eens zijn dat in de vroege kinderjaren de vertrouwensvolle sfeer in het gezin te verkiezen is boven een vervangend opvoedend en vormend klimaat.

Internaten zijn vrij om zich bij de ouders kenbaar te maken. Scholen mogen zich ook aanbieden via reclame. Ik ben echter van mening dat reclame maken om kleuters in te schrijven in internaten, om pedagogische redenen niet wenselijk is.

De derde vraag betreft een mogelijk vergelijkbaar initiatief voor zigeuner-, kermis- en circuskinderen. Ik kan u meedelen dat er in 1993 een project is opgestart om kermiskinderen te integreren in schooltjes die in de buurt van de grote foren liggen. In elf Vlaamse steden, waaronder Gent, Kortrijk, Brugge, Antwerpen, Hasselt en Leuven, probeerde

Van den Bossche

men ertoe te komen dat foorkinderen in de buurtscholen werden ingeschreven. Er werd voor elke kermis een school in de buurt gezocht. De ouders werden persoonlijk aangesproken tijdens de opbouwfase van de kermis en/of tijdens het openingsweekend. In het kader van het plaatselijke project werden geregeld bezoeken afgelegd en zowel de ouders als de school werden geïnformeerd. Er daagden echter heel weinig geïnteresseerden op. Bij gebrek aan respons is het project dan ook in 1994 stopgezet.

Inmiddels bezoekt de coördinator van het netwerk voor het kleuteronderwijs wel grote kermissen en circussen om de ouders de mogelijkheid te bieden hun kleuters naar De Boei of De Schroef te brengen. In De Boei is er bijvoorbeeld al één circuskleuter ingeschreven en in De Schroef zijn er twee kermiskleuters. Ik ben echter van oordeel dat de opdracht van die coördinator kan worden uitgebreid tot alle grote kermissen. Ze kan bijvoorbeeld

instaan voor het contact tussen de ouders en de buurtscholen, zodat de ouders die gebruik willen maken van het aanbod over een aanspreekpunt en een vaste contactpersoon beschikken. Deze contactpersoon kan op termijn ook als vertrouwenspersoon optreden.

De voorzitter : Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten : Ik wil minister Van den Bossche danken voor zijn interessant antwoord. Indien mogelijk, zou ik na de evaluatie hiervan op de hoogte willen worden gebracht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 15.30 uur.*
